

Проблема педагогічного проектування: реферативний огляд

Укладач: Крощачева Н. М. (реферативний огляд видань за період 2006 – 2011 рр.)

Реферативний огляд містить узагальнену реферативну інформацію про педагогічне проектування: філософсько-історичні засади даного феномену, типологію, основним критерієм для якої є домінуючий вид діяльності.

При підготовці огляду було використано матеріали з друкованих видань за 2006 – 2011 роки з реферативної бази даних «Україніка наукова» та галузевої бази даних Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського.

З огляду на актуальність застосування особистісно орієнтованих педагогічних технологій та диверсифікації методів педагогічної діяльності відзначено прикладну значимість дослідження впровадження інноваційних проектів в едукативному просторі сучасної системи освіти.

Філософсько-історичні аспекти проблеми педагогічного проектування

Педагогічне проектування має свою історію розвитку в педагогічній науці та практиці як за кордоном, так і в Україні. З'явившись на початку минулого століття для вирішення актуальних тоді завдань навчання, воно не втратило своєї привабливості і в наш час. В сучасному вітчизняному навчанні виникла необхідність у використанні цього методу, так як сутність даного феномену відображає реалізацію особистісно зорієнтованого підходу в освіті і сприяє формуванню вміння адаптуватися до швидкозмінних умов життя людини в умовах глобалізованого інформаційного суспільства. Теоретичною основою такого підходу є «метод проектів», розроблений у 20-х роках ХХ ст. американським педагогом В. Кілпатриком на основі концепції прагматизму Джона Дьюї.

Актуалізація проблеми моделювання в освіті / А. Цимбалару // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2007. – N 1-2. – С. 39-46. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

Розкрито актуальність проблеми моделювання педагогічних об'єктів, що набуває особливого значення на сучасному етапі розвитку суспільства. Виявлено фактори, що впливають на трансформаційні процеси в системі освіти та вимагають розробки прогностичних моделей сучасної школи. Наголошено на необхідності наукового осмислення встановлення норм і закономірностей функціонування в освітній галузі поняття "моделювання" у зв'язку з його розумінням як етапу педагогічного проектування. Виокремлено певні суперечності щодо актуалізації проблеми.

Загальні принципи педагогічного проектування і діяльнісний підхід до його реалізації / М.Г. Коляда // Проблеми сучасної педагогічної освіти : зб. статей; Сер.: Педагогіка і психологія. – Вип. 12. – Ч. 1. – Ялта : РВВ КГУ, 2006. – С. 95-101. – Бібліогр.: 4 назви. – укр.

У статті розглядаються загальні принципи педагогічного проектування з опорою на систему цілебачення. Показано суть такого проектування на основі діяльнісного підходу до його організації.

Історико-теоретичні аспекти проблеми проектування освітніх систем / Л. Іванова // Неперервна професійна освіта: теорія та практика 2006. – № 1 – 2. С. 59-64. – укр.

Розкрито результати історико-теоретичного аналізу проблеми педагогічного проектування. Проаналізовано підходи щодо професійної підготовки педагогів. Визначено специфічні принципи педагогічного проектування. Висвітлено проблему проектування та його застосування у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі.

Семантика понятійного апарату проблеми педагогічного проектування / А. Цимбалару // Нова педагогічна думка. – 2009. – № 3. – С. 30-35. – Бібліогр.: 17 назв. – укр.

Досліджено проблему формування термінологічного словника дефініцій, які складають основу наукового контексту феномену "педагогічне проектування". Висвітлено смислове навантаження категорій "проект", "проектування" і "проектна діяльність". Представлено термінологічний каркас проблеми педагогічного проектування. Визначено категорію "проект", як систему реалізації спланованих послідовних дій, спрямованих на досягнення передбаченого результату. Поняття "проектність" тлумачиться як здатність передбачати, прогнозувати, творчо переосмислювати дійсність. Охарактеризовано провідні ознаки педагогічного проекту, а саме: гнучкість, реалістичність, інноваційність, соціальна і педагогічна значущість. Визначено типологію педагогічних проектів, які різняться за: формою, рівнем, спрямуванням, масштабом, складністю та тривалістю. Звернено увагу на особливості та відмінності трактування феномену "педагогічне проектування", що зумовлено його соціальним характером та педагогічною спрямованістю. Розкрито значення категорії "проектування" як системи взаємозв'язаних видів діяльності.

Сучасні освітні моделі. Інноваційні освітні системи: метод. посіб. / Уклад.: Т.Б. Волобуєва. – Донецьк: Каштан, 2007. – 96 с. – Бібліогр.: с. 82-83. – укр.

Викладено основи теорії моделювання, розглянуто традиційну класифікацію моделей освіти. Наведено загальну характеристику, визначено особливості й ефективність європейської, радянської, американської та японської моделей освіти. Розглянуто найбільш популярні концепції організації освіти – продуктивні школи, вітагенне навчання з голографічним методом проєкцій,

школу діалогу культур, експериментальну систему. Розкрито перспективи розвитку моделей дистанційної освіти. Зроблено огляд сучасних педагогічних технологій та освітніх систем, зокрема, визначено сутність розвивального та модульного навчання, методу проектів, вальдорфської школи, методу саморозвитку Монтессорі, уроків Фуллана, дидактичні принципи Л.В.Занко, висвітлено питання організації управління інноваційним процесом у школі.

Теоретичні питання педагогічного проектування освітнього середовища / Костіна В. В. // Педагогіка та психологія. – 2004. – № 26. – С. 27-34. – Бібліогр. : 15 назв. – укр.

Розглянуто питання вивчення освітнього середовища в науково-педагогічній літературі. Результатом дослідження визначено теоретичні основи проектування освітнього середовища: особистісно-орієнтований підхід до процесу навчання, принципи гуманізації, інтеграції, системності та послідовності навчання. Педагогічне проектування освітнього середовища розглянуто як створення умов для розвитку учня з урахуванням його власних потреб та запитів у процесі його навчання, з одного боку, з іншого — як підсистему педагогічних новоутворень майбутнього фахівця в системі його професійної підготовки.

Педагогічне проектування: його сутність та поліфункціональність

Сучасні проблеми модернізації навчально-виховного процесу в освітньому закладі нового типу можна розв'язати лише на основі впровадження в освітній процес інноваційних технологій, що стосуються як педагогічної, так і управлінської діяльності. Сьогодні на одне з перших місць у теорії та практиці освітньої діяльності виходить метод проектування.

Проектування, що склалося в технічних галузях знань середини ХХ ст., поширилося і в гуманітарній сфері: виникло дизайнерське, економічне, екологічне, педагогічне, дослідницьке, організаційне проектування. Організаційне проектування в освітній галузі дає основу створення як широкомасштабних проектів, спрямованих на розв'язання сучасних проблем освітньої галузі, так і проектів модернізації навчально-виховного процесу конкретного освітнього закладу.

Педагогічне проектування як спосіб реалізації інноваційної педагогічної діяльності / Н. П. Плахотнюк // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2009 – № 44. – С. 141-145. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

Розглянуто процес педагогічного проектування як основного способу реалізації інноваційної педагогічної діяльності. Проаналізовано моделі, алгоритм (етапи) здійснення процесу проектування, вимоги до проектів педагогічних систем, на основі яких виділено особливості змісту підготовки майбутніх учителів до педагогічного проектування. Звернено увагу на

інноваційну спрямованість педагогічного проектування та його творчу основу.

Проектування алгоритму виконання завдань і дій викладача для дидактичного описання кредитно-модульної системи навчання / О. Спірін // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2007. – № 2. – С. 41-49. – Бібліогр.: 14 назв. – укр.

Описано хід проектування послідовності виконання завдань та дій викладача під час розробки кредитно-модульної системи підготовки спеціалістів як дидактичної технології. Деталізовано етапи проектування: обґрунтування, опис, відтворення, впровадження.

Проектування багатовимірного педагогічного процесу: пошуки нових резервів освіти / О. Остапчук // Рідна школа 2007. – № 9. – С. 10 – 13. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.

Розкрито сутність багатовимірності педагогічного процесу. Визначено особливості проектування багатовимірних педагогічних систем. Охарактеризовано гуманістичний вимір та предмет педагогічного проектування. Досліджено системний та синергетичний підходи у педагогічному проектуванні. Проаналізовано напрями реалізації ідеї багатовимірності та педагогічну майстерність у багатовимірному просторі.

Проектування освітнього простору як дискурс психолого-педагогічної науки / Т. Ткач // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2008. – № 1. – С. 106-115. – Бібліогр.: 18 назв. – укр.

Досліджено структурні і процесуальні характеристики проектування освітнього простору особистості. Розкрито сутність поняття «проектування» в освіті та висвітлено його використання в освітньо-виховній системі. Охарактеризовано тенденції розвитку сучасного освітнього простору, що формуються з урахуванням не лише актуальних, а й перспективних довгострокових запитів як окремої людини, так і суспільства в цілому. За умов соціально-економічних і науково-технічних змін, що відбуваються в суспільстві, показано переваги застосування концептуальних та теоретико-методологічних підходів до проектування освітнього простору.

Педагогічне проектування в дошкільному навчанні

Як показало дослідження, більшості статей, присвячених даній проблематиці, характерний вузький, обмежений вибір тематики проектів, що, можливо, пояснюється відсутністю інформації про креативні педагогічні технології та регіональною специфікою. Слід відзначити, що першою метод проектів у дошкільному вихованні використала М. Монтессорі.

Гуманно-особистісний вимір у сучасному дошкільному навчальному закладі /Л. Гурнік // Нова педагогічна думка. – 2010. – № 1.– С. 105-108. – Бібліогр.: 4 назви. – укр.

Теоретично обґрунтовано гуманно-особистісний підхід до організації навчально-виховного процесу в сучасному освітньому закладі, зокрема, у дошкільному навчальному закладі. Представлено науково-методичний проект «Дитячий садок сьогодні», розроблений кафедрою корекційної освіти Рівненського ОППО відповідно до стрижневих принципів гуманно-особистісного підходу в сучасному освітньому закладі (принцип творчої діяльності, самодіяльності та самостійності, принцип демократизації, гуманізації, психологізації, індивідуалізації та диференціації). Указано на те, що основним завданням сучасної освіти є забезпечення компетентного ставлення особистості до життя, допомога дитині у знаходженні смислу життя шляхом створення умов для фізичного, психічного, духовного та соціального розвитку. Висвітлено концептуальні засади проекту «Дитячого садка сьогодні». На схемах представлено модель дитини дитячого садка і модель вихователя дитячого садка.

Метод проектів у дошкільному закладі / Н. М. Токаренко // Постметодика. – 2009. – № 1. – С. 35-38. – Бібліогр.:15 назв. – укр.
Розглянуто метод проектів з позиції реалізації освітніх завдань базової Програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі"; висвітлені основні етапи впровадження проектної методики на прикладі проекту, реалізованого у спільній діяльності педагога та дітей старшої групи СНВК № 10 м. Полтави.

Педагогічне проектування як засіб становлення і розвитку ключових компетентностей суб'єктів освітнього простору: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 14 - 15 жовт. 2010 р., Запоріжжя / Ред.: К. Л Крутій; Є. М Павлютенков; Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти, Запоріз. облрада, Південноукр. регіон. ін-т післядиплом. пед. освіти. — Запоріжжя: ЛПКС, 2010. — 316 с. — ISBN 978-966-191-067-5. — укр.

Розглянуто актуальні питання та висвітлено результати впровадження проектних технологій у сучасному освітньому просторі. Висвітлено теоретичні засади формування готовності майбутніх соціальних педагогів до застосування комп'ютерних технологій у навчальному процесі. Розкрито концептуальні підходи до визначення сутності соціально-педагогічного проектування. Розглянуто освітні проекти в галузі дошкільної освіти як форму розвитку педагогічного креативу. Вивчено можливості застосування ЗМІ в навчальному процесі педагогічного коледжу. Проаналізовано стан і перспективи підготовки кваліфікованих робітників за умов взаємодії ринків праці й освітніх послуг. Запропоновано методика вивчення професійних ціннісних орієнтацій майбутніх правоохоронців. Розкрито особливості взаємовпливу міжособистісного ставлення та соціально-психологічних

характеристик спілкування підлітків з порушеннями опорно-рухового апарату.

Психолого-педагогічне проектування становлення самооцінки дитини в умовах навчально-виховного комплексу / І.І. Коновальчук, І.М. Коновальчук // Вісн. Житомир. держ. пед. ун-ту. – 2003. – N 13. – С. 93-96. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.

Розглянуто сутність, зміст, структуру та вікові особливості самооцінки учнів як об'єкта психолого-педагогічного проектування в умовах навчально-виховного комплексу "Школа-сад".

Використання методу педагогічних проектів в системі загальної середньої освіти

Для розкриття сучасного стану застосування педагогічних проектів у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів опрацьовано наукові статті, збірники наукових праць. Як виявило дослідження, питання ще не набуло фундаментальної розробки в дисертаціях та монографіях.

Інноваційні педагогічні технології в практиці роботи сучасного загальноосвітнього навчального закладу / Ю. Завалевський // Пед. пошук. – 2008. – N 1. – С. 16-18. – укр.

Розглянуто значущу особливість сучасної системи освіти - інноваційну діяльність навчальних закладів, спрямовану на впровадження інноваційних педагогічних технологій навчання і виховання, розробку нового змісту навчального, навчально-методичного, науково-методичного забезпечення діяльності ЗНЗ. Висвітлено результати, проведеного Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, аналізу впровадження інноваційних технологій в загальноосвітніх закладах України. Зосереджено увагу на найбільш поширених педагогічних технологіях, що впроваджуються в школах України, а саме: розвивального навчання (Д. Ельконін, В. Давидов), інтерактивних технологіях (О. Пометун, Л. Пироженко), технології особистісно орієнтованого навчання (І. Якиманська, О. Савченко, С. Подмазін), інформаційних технологіях навчання, освітній програмі "Крок за кроком". На підставі аналізу матеріалів обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти надано рекомендації щодо покращення роботи з означеного питання. Акцентовано увагу на найбільш поширеному в школах України науково-пошуковому проекті "Національна мережа шкіл сприяння здоров'ю", в основу якого покладено здоров'язберігальні, здоров'яформувальні та здоров'язміцнювальні технології навчання та виховання.

Метод проектів у навчально-виховному процесі / Л. Білоконь // Дир. шк, ліцею, гімназії. – 2009. – N 5. – С. 15-17. – укр.

Розглянуто питання впровадження у навчально-виховний процес методу проектів, який розширює межі творчої діяльності як учня, так і вчителя, дає можливість використовувати комп'ютер не тільки на уроках інформатики, а й під час вивчення різних предметів, привчає до самостійної дослідницької роботи для здійснення практично спрямованої мети. Зазначено вимоги до педагогічно виправданих телекомунікаційних проектів. Наведено приклади, які зможуть дати певні уявлення про те, як використовують метод проектів педагогічний та учнівський колективи в урочний та позаурочний час в ЗНЗ № 19 м. Житомир. Перераховано найкращі учнівські проекти 2006 - 2008 рр. Окреслено освітянські заходи та видання, де презентовано досягнення педагогічного колективу школи з означеної проблеми.

Метод проектування в навчальному процесі / Г.В. Лепко // Вісн. Вінниц. політехн. ін-ту. – 2011. – № 1. – С. 161-163. – Бібліогр.: 5 назв. – укр. *Проаналізовано процес педагогічного проектування в навчальній діяльності, розкрито вимоги до викладача як суб'єкта проектування, надано загальну характеристику власного досвіду роботи з проектами на заняттях з української мови як іноземної.*

Метод проектів у сучасній школі: з досвіду впровадження проектних технологій / Г. Дудік // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 5. – С. 18-23. – укр. *Висвітлено напрацювання Житомирського екологічного ліцею №24 щодо використання методу проектів у різних напрямках: навчальне проектування, соціально-виховне проектування, організація методичної роботи засобами проектів. Охарактеризовано дослідницькі, творчі, ігрові, інформаційні, практично-орієнтовані, культурологічні та соціально-виховні проекти. Наведено приклади таких проектів, здійснених у ліцеї. Виокремлено правила для вчителів, які вирішили працювати за допомогою проектів (розроблені Асоціацією Дальтон-план-шкіл, Нідерланди). Зазначено, що апробована система проектної діяльності засвідчила її перспективність та педагогічну доцільність, оскільки вона сприяє становленню творчої соціально активної особистості, створює ефективні передумови для формування життєвих компетентностей.*

Методические и технологические принципы проектирования целостного педагогического процесса в поликультурной школе / А.А. Ткачук // Наука і освіта. – 2007. – № 3. – С. 110-115. – рус. *Досліджено проблему проектування педагогічного процесу у полікультурній школі. Наведено визначення терміна "проектування". Визначено сутність педагогічного процесу. Виокремлено три напрями проектних робіт у сучасній педагогіці. Розглянуто окремі положення полікультурної освіти. Окреслено важливі складові підґрунтя міждисциплінарної інтеграції у*

навчанні та вихованні учнів у ході проектування полікультурного процесу у школі.

**Модель експериментально-дослідної виховної роботи НВК
“Цілісний розвиток багатогранної індивідуальності учня” / Л. Г.**

Пораденко // Наша школа. – 2008. – № 5-6. – С. 31-34. – укр.

Висвітлено досвід роботи навчально-виховного комплексу (НВК) міста Білгород-Дністровська, який працює за технологічною моделлю експериментально-дослідної роботи “Психолого-педагогічне проектування особистісного розвитку учня”. Розглянуто переваги цієї роботи, основні концептуальні положення, поетапне впровадження елементів психолого-педагогічного проектування. Схематично подано модель динаміки особистісного розвитку учнів на різних рівнях психолого-педагогічного проектування; технологію розвитку особистості учня НВК через інтеграцію НВК і сім'ї; модель виховної системи НВК, системи профілактики правопорушення, та системи учнівського самоврядування.

**Навчальний предмет «Технічне проектування» для профільної
підготовки учнів за спеціалізаціями інженерно-технічного спрямування /**
А. Тарара, В. Мадзігон, В. Вдовченко // Молодь і ринок. – 2010. – № 12. –
С.23-27. – Бібліогр.: 12 назв. – укр.

Акцентовано увагу на необхідності та актуальності підготовки учнівської молоді за спеціалізаціями інженерно-технічного спрямування, детально розкрито інноваційну педагогічну технологію, що сприятиме розв'язанню зазначеної проблеми. Розглянуто мету профільного навчання, структуру, розгорнуту за смисловими навчальними блоками, яка, крім того, базується на дидактичній моделі профілю, стратегічних та тактичних завдань предмету «Технічне проектування». Вміщено таблиці, де представлено структуру і зміст профільного предмету. Виокремлено раціоналізаторську та винахідницьку, науково-дослідну і пошуково-конструкторську види діяльності з дотриманням диференційованого викладу професійного проектування на рівні засвоєння учнями старшої школи. На думку авторів статті, практичні результати, отримані в процесі комплексного дослідження технологічної освіти, є ефективними, і знайшли свою реалізацію в даному навчально-методичному комплекті предмету «Технічне проектування».

**Підготовка майбутніх учителів іноземних мов до організації
проектної діяльності учнів на факультативних заняттях / Т.В. Шиян //**
Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2008. – N 39. – С. 157-161. –
Бібліогр.: 6 назв. – укр.

Розкрито практичні аспекти організації проектної діяльності учнів. Підкреслено, що важливим елементом професійної компетентності майбутніх учителів є вміння оволодівати методами і стратегіями навчання. Проаналізовано поняття "проектна діяльність" та розглянуто можливі

шляхи ефективної організації проектної діяльності учнів на факультативних заняттях.

Педагогічне проектування засобів управління навчально-пізнавальною діяльністю старшокласників: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.09 / В.В. Костіна; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2002. – 20 с. – укр.

Виявлено суть, структуру, функції засобів, а також розроблено технологію педагогічного проектування управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів старшого шкільного віку, обґрунтовано їх використання у процесі навчання. Створено комплекс відповідних засобів та впроваджено в педагогічний процес загальноосвітнього навчально-виховного закладу. Експериментально доведено, що застосування цього комплексу сприяє підвищенню якості знань та позитивно впливає на мотиваційну сферу та рівень пізнавальної активності учнів.

Педагогічне проектування та його місце в системі навчально-виховного процесу загальноосвітнього закладу: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 23 - 24 лют. 2010 р., Харків / Ін-т обдар. дитини АПН України, Харк. міськрада. – Х., 2010. — 184 с.– укр.

Розкрито актуальні проблеми розвитку особистості обдарованої дитини. Проаналізовано досвід роботи загальноосвітніх навчальних закладів у системі проектування розвитку інтелектуально обдарованої особистості. Розглянуто особливості діагностики та моніторингу дитячих обдарувань. Наведено рекомендації щодо психолого-педагогічного супроводу системи проектування особистісного розвитку обдарованості. Проаналізовано причини важковиховуваності в молодшому шкільному віці. Охарактеризовано сучасні методи педагогічної діагностики вокального слуху молодших школярів. Увагу приділено проектуванню душевно-духовного розвитку обдарованого учня.

Проектна технологія: теорія і практика: метод. посіб. / Т.І. Мантула; Кіровогр. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. В.Сухомлинського. – Кіровоград: ПОЛІМЕД-Сервіс, 2008. – 150 с. – укр.

Розглянуто теоретичні засади проектної технології як ефективного інноваційного нововведення в освіті, проектну документацію як оптимальний засіб підготовки учнів до участі у Всеукраїнському інтерактивному природничому конкурсі "Колосок". Висвітлено особливості здійснення проектної діяльності. Наведено вимоги щодо організації роботи над навчальним проектом, визначено особистісні (особистісно-педагогічний і особистісно-учнівський) і змістово-процесуальні фактори забезпечення ефективної реалізації навчального проекту за умов загальноосвітнього закладу.

Проектування соціального розвитку особистості учнів (результати всеукраїнського експерименту) / А. Єрмола // Освіта і управління. – 2007. – № 3-4. С.75-84. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.

Розглянуто впровадження педагогічного проектування як цілеспрямований і усвідомлений підхід до подолання стереотипів мислення вчителів щодо місії педагога, пошуку шляхів підвищення їхньої професійної компетентності та орієнтаційна творчість. Висвітлено результати експериментально-дослідної роботи за інноваційною системою в межах Всеукраїнського експерименту на тему "Психолого-педагогічне проектування соціального розвитку особистості учнів загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів", проведеної в усіх ЗНЗ Київського району м. Харкова. Охарактеризовано попередній та основний етапи експериментального дослідження. Акцентовано увагу на можливостях, які розкриваються перед заступниками директора з навчальної та виховної роботи практичним психологом, класними керівниками в результаті проведення п'яти етапів основного експерименту. Ознайомлено з результатами районного моніторингу соціального розвитку особистості учнів (2002 р., 2007 р.). Стверджено педагогічну доцільність даної інноваційної системи психолого-педагогічного проектування соціального розвитку учнів.

Психолого-педагогічне проектування виховного процесу в сільській загальноосвітній школі: Автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.07 / О.М. Коберник; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2000. – 34 с. – укр.

Обґрунтовано об'єктивну необхідність психолого-педагогічного проектування виховного процесу в загальноосвітній школі як умови та засобу забезпечення особистісно-розвивального підходу у вихованні підростаючого покоління. Визначено сутність, місце, роль, принципи та об'єкти психолого-педагогічного проектування, особливості проектування й організації виховного процесу в сільській загальноосвітній школі. Розкрито систему психолого-педагогічного проектування, основними структурними компонентами якої є психолого-педагогічна діагностика вихідного стану об'єкта педагогічної діяльності, визначення та обґрунтування педагогічних способів впливу на процес досягнення бажаного стану об'єкта з конкретизацією педагогічних завдань, прогнозування динаміки активності об'єкта педагогічного управління та його динаміки, визначення етапів контрольної діагностики, моделювання, планування й організація діяльності об'єкта, моніторинг динаміки активності об'єкта педагогічного управління, поточне регулювання та корекція шляхів управління виховним процесом, підсумкова діагностика рівня розвитку об'єкта, співставлення його з прогнозованим, розробка проекту для нового етапу його розвитку. На основі розроблених індикаторів подано показники фізичного, психічного, соціального і духовного розвитку учнів сільської школи. Обґрунтовано модель психолого-педагогічної діагностики та життєдіяльності вихованців у сільській загальноосвітній школі, на основі результатів дослідно-

експериментальної роботи доведено ефективність виховного процесу, що здійснюється за заздалегідь розробленим проектом.

Управління формуванням ключових компетентностей учнів на основі методу проектів / Т. Федорова // Дир. шк., ліцею, гімназії. – 2009. – N 6. – С. 128-132. – укр.

Розглянуто реалізацію проблемної теми, орієнтованої на набуття необхідних життєвих компетентностей особистості школяра "Проектна діяльність як технологія розвитку та самореалізації особистості" Макіївського НВК "Надія". Вміщено цілу систему проектів, що сприяють розвитку ініціативи учасників педагогічного процесу та привчають їх до участі в плануванні, а також надають дитині з її здібностями та амбіціями, потребами й сподіваннями відчуття впевненості й особистого успіху, орієнтації на розвиток вміння постійно самонавчатися, вирішувати життєві завдання.

Формування духовності підростаючого покоління засобами проектної діяльності / О. Крутенко // Післядиплом. освіта в Україні. – 2009. – N 1. – С. 102-104. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.

Розкрито можливості, які відкриває проектна діяльність у виховному процесі. Розглянуто досвід виконання у Черкаській області проекту "Сім духовних святинь малої Батьківщини" (грудень 2008 р. - березень 2009 р.)

Педагогічне проектування в системі вищої освіти

Дослідження даного напрямку показало відсутність системності у застосуванні та актуалізації проектування як цілісного виду діяльності у вищих навчальних закладах та акцентуванні уваги на теоретичних і методологічних аспектах кредитно-модульної системи навчання та ІКТ.

Використання методу проектів у підготовці магістрів педагогічної освіти / І.А. Княжева // Наша шк. – 2007. – N 1. – С. 8-10. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Розглянуто проблему формування готовності до виконання обов'язків викладача ВНЗ у магістрів педагогічної освіти. Запропоновано метод проектів для вирішення даної проблеми. Доведено перспективність використання такого методу у процесі підготовки магістрів педагогічної освіти.

Застосування Flash-технології при розробці колективних проектів навчання студентів педагогічних ВНЗ / Г. А. Швецова // Наука і освіта. – 2010. – N 4/5. – С. 132-135. – Бібліогр.: 4 назви. – укр.

Розглянуто роль і місце застосування Flash-технології під час розробки колективних проектів навчання студентів педагогічних ВНЗ. Проаналізовано роль і місце застосування Flash-технології під час розробки колективних проектів навчання майбутніх учителів початкової школи, запропоновано їх зручну класифікацію за складом учасників, змістом і віковим принципом. З метою розробки дидактичних матеріалів для проходження педагогічної практики на практичному прикладі розглянуто етапи виконання проектної роботи з використанням пакету Macromedia Flash студентами - майбутніми вчителями початкової школи з використанням проекту "Азбука". Наголошено на результативності, інновації впровадження Flash-технології у навчальний процес майбутніх учителів початкової школи.

Игровое проектирование как метод подготовки студентов к управлению социальными системами / Ю. А. Клетная // теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2007. – № 3. С. 50-56. – Бібліогр.: 4 назви. – рус.

Освещена теория и практика проведения игрового проектирования в НТУ "ХПИ". Исследована методическая база, наработанная за время его проведения. Проанализирован комплексный алгоритм проведения игрового проектирования в указанном вузе. Рассмотрены педагогический эффект и практические результаты использования данного метода обучения.

Інноваційна модель проектування процесу вивчення предметів за вибором у системі економічної освіти / Л. О. Іващенко // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер.: Педагогіка. – 2009. – N 2. – С. 69-75. – укр.

Розкрито окремі особливості інтерактивного навчання з факультативних економічних предметів у контексті вимог до впровадження особистісно-орієнтованого підходу в навчальному процесі. Описано багатофакторний аналіз умов упровадження вибіркового дисциплін у загальноосвітніх і ВНЗ, визначено основні характеристики цього процесу. Увагу приділено завданням вивчення курсів за вибором і проблемам підготовки вчителів до організації додаткового навчання з економіки для школярів. Охарактеризовано основні організаційні аспекти факультативної форми вивчення економіки у форматі предмета за вибором для учнів V - VI класів.

Історичний аналіз поняття "проектування" в контексті вивчення професійно-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу / О.Є. Кравець // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2007. – N 35. – С. 161-165. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

Здійснено історичний аналіз поняття "проектування" навчального процесу в контексті вивчення діяльності викладача ВНЗ. Розкрито похідні категорії від поняття проектування такі як: "соціальне проектування", "метод проектів", "педагогічне проектування", "професійна проектувальна педагогічна діяльність викладача вищої школи", показано їх відмінності.

Організаційно-педагогічні засади управління якістю підготовки фахівців в коледжах України: Автореф. дис... канд. пед. наук / В.П. Стельмашенко; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2001. – 23 с. – укр.
Висвітлено концептуальні підходи до побудови динамічної моделі системи управління якістю підготовки фахівців, яка дозволяє визначити зміст цієї підготовки, а також розглянуто психолого-педагогічні засади ефективного розвитку вищої освіти. Обґрунтовано принципи та методи проектування освітніх систем управління якістю підготовки. Розроблено відповідне організаційно-педагогічне забезпечення їх функціонування.

Педагогічне проектування як складова професійної діяльності викладача вищої школи / О.М. Солом'яний // Наука і освіта. — 2006. — № 3-4. — С. 130-132. — Бібліогр.: 4 назв. — укр.
Розглянуто проблему педагогічного проектування, як однієї із складових професійної діяльності викладача вищої школи. Розкрито сутність педагогічного проектування, його специфіку, функції та компоненти, види та типи, цінність та ефективність. Обговорено готовність викладачів вищої школи до педагогічного проектування з використанням комп'ютерних технологій.

Педагогічне проектування в управлінській діяльності / М. Люшин // Нова педагогічна думка. – 2009. – № 3. – С. 23-26. – Бібліогр.: 14 назв. – укр.
Розкрито сутність понять «проект», «проектування», «педагогічне проектування» а також структуру проектування управління навчальним закладом. Визначено сутність управління навчальним закладом за допомогою проектів, яку зводять до наявності таких складових: проектного навчання учнів; проектування розвитку навчального закладу (НЗ) з метою зміни або оновлення моделі його функціонування; зовнішнє проектування розвитку НЗ з залученням для його реалізації інших НЗ. В контексті вирішення цих завдань сформульовано та охарактеризовано вимоги до керівника освітнього закладу. Охарактеризовано переваги програмного управління та виокремлено недоліки перспективного планування. Висвітлено програму розвитку (ПР) школи, що об'єднує в собі аналітичний, концептуальний, організаційний, практичний, підсумковий етапи. Застосування педагогічного проектування апробовано в навчальних закладах та рекомендовано до поширення в освітньому просторі Рівненської області.

Підготовка викладачів вищих економічних навчальних закладів до проектування навчальних технологій: монографія / Г.М. Романова; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. – К., 2009. – 252 с. – Бібліогр.: 435 назв. – ISBN 978-966-483-266-0. – укр.
Розглянуто питання теорії та практики підготовки викладачів економічних ВНЗ до проектування навчальних технологій (НТ), обґрунтовано їх варіативну модель, висвітлено структуру та рівні готовності викладачів. Проаналізовано перспективи психолого-педагогічної підготовки викладачів,

прояви їх індивідуально-типологічних особливостей у педагогічній діяльності, визначено індивідуальні стилі дидактичного проектування. Описано процес проектування НТ, предметно - та особистісно-зорієнтовані НТ, систему підготовки викладачів економічних ВНЗ до їх проектування.

Підготовка майбутніх вчителів гуманітарного профілю до педагогічного проектування: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Т.Ю. Подобєдова; Луган. нац. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2005. – 20 с. – укр.

Досліджено теоретико-методологічні аспекти проблеми підготовки майбутніх учителів гуманітарного профілю до проектно-педагогічної діяльності. Визначено зміст понять "педагогічне проектування", "проектно-педагогічна діяльність", "проектні уміння". Визначено місце і роль педагогічного проектування як системного компонента цілісної професійно-педагогічної діяльності, обґрунтовано його зміст, структуру та функції. Розроблено теоретичну модель підготовки майбутніх вчителів гуманітарного профілю до педагогічного проектування, встановлено критерії та рівні готовності студентів до даного виду професійної діяльності. Здійснено практичне впровадження основних положень дослідно-експериментальної методики формування проектно-педагогічної діяльності. Визначено зміст контрольних завдань, рівень виконання яких є показником готовності студентів до педагогічного проектування. Розроблено та впроваджено у навчальну діяльність вищих навчальних закладів спецкурс для студентів і вчителів загальноосвітніх шкіл "Педагогічне проектування". Наведено методичні рекомендації щодо удосконалення підготовки майбутніх учителів до проектно-педагогічної діяльності.

Психологічні складові проектування навчальної діяльності майбутніх педагогів: Автореф. дис... канд. психол. наук / Н.І. Стовба; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д.Ушинського. – О., 2007. – 20 с. – укр.

Проаналізовано напрями, функції, принципи, рівні, етапи, специфіку педагогічного проектування. З'ясовано, що проблема проектування навчальної діяльності є однією з найважливіших і найскладніших; у науці складається проектна парадигма, концептуальні засади якої становлять положення філософії, загальної методології проектування, позиції психології, педагогіки й інших наук, що вивчають передумови й умови розвитку освітніх систем; як самостійний напрям виокремлюється психолого-педагогічне проектування. Описано модель навчальної предметної області курсу вікової психології. Зауважено, що її складовими є тематична компонента, що вказує яку функцію виконують предметні знання у навчанні; операційна компонента, що визначає уміння студентів з дисципліни; семантична компонента, що виокремлює семантичний зміст; процедурна компонента, що передає порядок дій у процесі виконання навчальних завдань.

Сутність педагогічного проектування дидактичного об'єкта “модульна структура навчальної дисципліни” / Гризун Л. Е. // Педагогіка та психологія. 2006. – № 30. – С. 18-27. – Бібліогр.: 19 назв. – укр.
Висвітлено проблему педагогічного проектування модульної структури навчальної дисципліни як однієї з головних чинників упровадження кредитно-модульної технології навчання в систему сучасної вищої освіти. Визначено сутність педагогічного проектування на засадах інтеграції наукових знань стосовно конкретного дидактичного об'єкта “модульна структура навчальної дисципліни”.

Проблематика педагогічного проектування в системі післядипломної педагогічної освіти

Зазначено, що аналіз даного масиву інформації дає можливість обґрунтувати теоретичні аспекти даної проблематики, структурну полемічність методології та варіативність її компонентів, які мають суто регіональну направленість.

Модернізація системи післядипломної педагогічної освіти на засадах компетентнісно-орієнтованого підходу / Л. Чернікова// Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 6. – С. 68-72. – укр.
Розглянуто програмно-цільовий проект “Модернізація системи післядипломної педагогічної освіти на засадах компетентнісно-орієнтованого підходу, який впроваджується у Донецькому обласному інституті післядипломної педагогічної освіти у наступних напрямках: організаційному, науково-інформаційному, інноваційному, експериментальному, науково-практичному, аналітичному. Наведено очікувальні результати: розробка регіональної інноваційної системи безперервної освіти педагогічних кадрів на засадах компетентнісно орієнтованого підходу; запровадження кредитно-модульної системи навчання в післядипломну педагогічну освіту; розробка та запровадження нових форм підвищення кваліфікації та моделей навчання дорослих; оновлення навчальних планів та програм курсів підвищення кваліфікації та перепідготовки педагогічних кадрів тощо.

Нові підходи до підвищення кваліфікації педагогічних працівників засобами інформаційних технологій / Н. Чепурна // Післядипломна освіта в Україні. – 2006. – № 2. – С.52-53.– Бібліогр.: 14 назв. – укр.
Надано інформацію про проект «Інформатизація регіональної системи освіти», пілотний варіант якого впроваджується в Чернівецькій області. Розкрито завдання проекту, зокрема, створення навчальних матеріалів нового покоління. Ключовою умовою проекту є забезпечення високого рівня доступності інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) для педагогів і учнів. Висвітлено досвід створення ресурсного центру Черкаського

обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників. Сформовано задачі, які призначене розв'язувати дистанційне навчання. Вказано на можливості використання ІКТ шкільним бібліотекам.

Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у контексті проектування програмно-педагогічних засобів / Н. Клокар, В. Шевченко // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 1. – С. 12-17. – Бібліогр.: 20 назв. – укр.

Розглянуто проблеми методики проектування програмно-педагогічних засобів. Визначено зміст підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Проаналізовано досвід роботи з питань підвищення кваліфікації відповідних спеціалістів в Київському обласному інституті післядипломної освіти педагогічних кадрів. Констатовано, що одним з вагомих факторів результативності робота є тісна співпраця обласних інститутів підвищення кваліфікації з АПН України, її науковими установами, зокрема з Центральним інститутом післядипломної педагогічної освіти.

Програмно-цільовий пілотний проект Харківського обласного науково-методичного інституту безперервної освіти «Створення системи безперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників» / Л. Покроєва // Післядипломна освіта в Україні. – 2008. – № 1. – С. 89-90. – укр. *Визначено термін виконання проекту (2008 - 2013 рр.) та основну форму навчання педагогів - кредитно-модульну. Розкрито методологічну основу, мету, завдання, напрями реалізації проекту. Названо учасників проекту. Розглянуто організаційно-педагогічні умови запровадження проекту та очікувані за проектом результати. Розроблено алгоритм організації післядипломної освіти педагогічних працівників.*

Проектування розвитку регіональної системи післядипломної педагогічної освіти / І. Якухно // Нова педагогічна думка. – 2010. – № 1. – С. 9-11. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.

Актуалізовано питання педагогічного проектування (ПП) як діяльності, яка синтезує переосмислення того, що має бути, і, одночасно з цим, розгортання процесів реалізації цілеспрямованих дій, предметом якого є створення умов для переходу ситуації з незадовільного стану в позитивний, у процесі чого вирішуються такі завдання: обґрунтування конкретних напрямів пошуку в створенні умов розвитку системи, просування розвитку, висунення нових цілей організаційної діяльності, організація процесів, що забезпечує досягнення цієї мети, аналіз і корекція діяльності. Виділено принципи проектування інноваційного розвитку. Виокремлено принципи ПП інноваційного розвитку регіональних систем післядипломної педагогічної освіти, пріоритетними з яких названо методологічне визначення підходів до обґрунтування цілей, системність проектування як прояв взаємодії його різних компонентів, неперервність та логічну завершеність, відповідність об'єктивній логіці розвитку складних соціальних систем.

Якісні зміни – якісна освіта / В. А. Кавалеров, Л. К. Задорожна // Наша шк. – 2010. – № 4. – С. 3-8. – укр.

Розглянуто та визначено зміст загальної середньої освіти та компонентів, що впливають на якість освіти в контексті організації науково-методичної роботи в Одеській області. Виокремлено створені та впроваджені в області інноваційні системи та моделі закладів освіти за підтримки Одеського обласного інституту удосконалення вчителів (ООІУВ). Висвітлено міжнародні зв'язки інституту, участь у міжнародних проектах з проблем освіти дорослих, зокрема україно-нідерландському проекті "Громадські платформи освітньої реформи в Україні", метою якого є об'єднання досвідчених в освіті людей, які здатні підтримати та розвинути ідеї і пропозиції щодо розвитку сучасної школи; польсько-українському проекті "Лідери освітніх ініціатив", основною формою роботи якого є навчання керівних кадрів області тощо. Актуальним у контексті змін, які відбуваються в структурі загальної середньої освіти, колектив інституту вважає створення та впровадження цільових регіональних проектів: "Створення інноваційної системи безперервного підвищення кваліфікації педагогічних кадрів шляхом запровадження кредитно-модульної форми навчання у міжзастаційний період"; "Лідери освітніх змін".

Література

1. Білоконь Л. Метод проектів у навчально-виховному процесі / Л. Білоконь // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 5. – С. 15-17. – укр.
2. Гризун Л. Е. Сутність педагогічного проектування дидактичного об'єкта «модульна структура навчальної дисципліни» / Гризун Л. Е. // Педагогіка та психологія. 2006. – № 30. – С. 18-27. – Бібліогр.: 19 назв. – укр.
3. Гурнік Л. Гуманно-особистісний вимір у сучасному дошкільному навчальному закладі /Л. Гурнік // Нова педагогічна думка. – 2010. – № 1.– С. 105-108. – Бібліогр.:4 назви. – укр.
4. Вісник післядипломної освіти. Вип. 6 / Ред.: В.В. Олійник; Центр. ін-т післядиплом. освіти АПН України, Асоц. безперерв. освіти дорослих. – К.: Геопринт, 2007. – 271 с. – укр.
5. Дудік Г. Метод проектів у сучасній школі: з досвіду впровадження проектних технологій / Г. Дудік // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 5. – С. 18-23. – укр.
6. Єрмола А. Проектування соціального розвитку особистості учнів (результати всеукраїнського експерименту) / А. Єрмола // Освіта і управління. – 2007. – № 3-4. С.75-84. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.

7. Завалевський Ю. Інноваційні педагогічні технології в практиці роботи сучасного загальноосвітнього навчального закладу / Ю. Завалевський // Пед. пошук. – 2008. – № 1. – С. 16-18. – укр.
8. Іванова Л. Історико-теоретичні аспекти проблеми проектування освітніх систем/ Л. Іванова // Неперервна професійна освіта: теорія та практика 2006. – № 1 – 2.С. 59-64.– укр.
9. Іващенко Л. О. Інноваційна модель проектування процесу вивчення предметів за вибором у системі економічної освіти / Л. О. Іващенко // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер.: Педагогіка. – 2009. – № 2. – С. 69-75. – укр.
10. Кавалеров В. А. Якісні зміни – якісна освіта / В. А. Кавалеров, Л. К. Задорожна // Наша шк. – 2010. – № 4. – С. 3-8. – укр.
11. Клетная Ю. А. Игровое проектирование как метод подготовки студентов к управлению социальными системами / Ю. А. Клетная // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2007. – № 3. С. 50-56. – Бібліогр.: 4 назви. – рус.
12. Клокар Н. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у контексті проектування програмно-педагогічних засобів /Н. Клокар, В. Шевченко // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 1. – С. 12-17. – Бібліогр.: 20 назв. – укр.
13. Княжева І. А. Використання методу проектів у підготовці магістрів педагогічної освіти / І.А. Княжева // Наша шк. – 2007. – № 1. – С. 8-10. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
14. Коберник О. М. Психолого-педагогічне проектування виховного процесу в сільській загальноосвітній школі: Автореф. дис. д-ра пед. наук: 13.00.07 / О.М. Коберник; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2000. – 34 с. – укр.
15. Коляда М. Г. Загальні принципи педагогічного проектування і діяльнісний підхід до його реалізації / М.Г. Коляда // Проблеми сучасної педагогічної освіти : зб. статей; Сер.: Педагогіка і психологія. – Вип. 12. – Ч. 1. – Ялта : РВВ КГУ, 2006. – С. 95-101. – Бібліогр.: 4 назви. – укр.
16. Коновальчук І. І. Психолого-педагогічне проектування становлення самооцінки дитини в умовах навчально-виховного комплексу / І.І. Коновальчук, І.М. Коновальчук // Вісн. Житомир. держ. пед. ун-ту. – 2003. – № 13. – С. 93-96. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.

17. Костіна В. В. Теоретичні питання педагогічного проектування освітнього середовища / Костіна В. В. // Педагогіка та психологія. – 2004. – № 26. – С. 27-34. – Бібліогр. : 15 назв. – укр.
18. Костіна В. В. Педагогічне проектування засобів управління навчально-пізнавальною діяльністю старшокласників: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.09 / В.В. Костіна; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2002. – 20 с. – укр.
19. Крутенко О. Формування духовності підростаючого покоління засобами проектної діяльності / О. Крутенко // Післядиплом. освіта в Україні. – 2009. – N 1. – С. 102-104. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.
20. Лепко Г. В. Метод проектування в навчальному процесі / Г.В. Лепко // Вісн. Вінниц. політехн. ін-ту. – 2011. – N 1. – С. 161-163. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.
21. Люшин М. Педагогічне проектування в управлінській діяльності / М. Люшин // Нова педагогічна думка. – 2009. – № 3. – С. 23-26. – Бібліогр.: 14 назв. – укр.
22. Мантула Т. І. Проектна технологія: теорія і практика: метод. посіб. / Т.І. Мантула; Кіровогр. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. В.Сухомлинського. – Кіровоград: ПОЛІМЕД-Сервіс, 2008. – 150 с. – укр.
23. Остапчук О. Проектування багатовимірною педагогічного процесу: пошуки нових резервів освіти / О. Остапчук // Рідна школа 2007. – № 9. – С. 10 - 13. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.
24. Педагогічне проектування та його місце в системі навчально-виховного процесу загальноосвітнього закладу: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 23 - 24 лют. 2010 р., Харків / Ін-т обдар. дитини АПН України, Харк. міськрада. – Х., 2010. – 184 с. – укр.
25. Педагогічне проектування як засіб становлення і розвитку ключових компетентностей суб'єктів освітнього простору: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 14 - 15 жовт. 2010 р., Запоріжжя / Ред.: К. Л Крутій; Є. М Павлютенков; Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти, Запоріз. облрада, Південноукр. регіон. ін-т післядиплом. пед. освіти. – Запоріжжя: ЛПДС, 2010. – 316 с. – укр.
26. Плахотнюк Н. П. Педагогічне проектування як спосіб реалізації інноваційної педагогічної діяльності / Н. П. Плахотнюк // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2009 – N 44. – С. 141-145. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

27. Подобєдова Т. Ю. Підготовка майбутніх вчителів гуманітарного профілю до педагогічного проектування: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Т. Ю. Подобєдова; Луган. нац. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2005. – 20 с. – укр.
28. Покроєва Л. Програмно-цільовий пілотний проект Харківського обласного науково-методичного інституту безперервної освіти «Створення системи безперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників» / Л. Покроєва // Післядипломна освіта в Україні. – 2008. – № 1.– С. 89-90. – укр.
29. Пораденко Л. Г. Модель експериментально-дослідної виховної роботи НВК «Цілісний розвиток багатогранної індивідуальності учня / Л. Г. Пораденко. //Наша школа. – 2008. – № 5-6. – С. 31-34. – укр.
30. Романова Г. М. Підготовка викладачів вищих економічних навчальних закладів до проектування навчальних технологій: монографія / Г.М. Романова; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. – К., 2009. – 252 с. – Бібліогр.: 435 назв. – укр.
31. Солом'яний О. М. Педагогічне проектування як складова професійної діяльності викладача вищої школи / О.М. Солом'яний // Наука і освіта. — 2006. – N 3-4. – С. 130-132. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.
32. Спірін О. Проектування алгоритму виконання завдань і дій викладача для дидактичного описання кредитно-модульної системи навчання / О. Спірін // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2007. – N 2. – С. 41-49. – Бібліогр.: 14 назв. – укр.
33. Стельмашенко В. П. Організаційно-педагогічні засади управління якістю підготовки фахівців в коледжах України: Автореф. дис... канд. пед. наук / В.П. Стельмашенко; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2001. – 23 с. – укр.
34. Стовба Н. І. Психологічні складові проектування навчальної діяльності майбутніх педагогів: Автореф. дис... канд. психол. наук / Н.І. Стовба; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д.Ушинського. – О., 2007. – 20 с. – укр.
35. Сучасні освітні моделі. Інноваційні освітні системи: метод. посіб. / Уклад.: Т.Б. Волобуєва. – Донецьк: Каштан, 2007. – 96 с. – Бібліогр.: с. 82-83. – укр.
36. Тарара А. Навчальний предмет «Технічне проектування» для профільної підготовки учнів за спеціалізаціями інженерно-технічного спрямування / А.

Тарара, В. Мадзігон, В. Вдовченко // Молодь і ринок. – 2010. – № 12. – С.23-27. – Бібліогр.: 12 назв. – укр.

37. Ткач Т. Проектування освітнього простору як дискурс психолого-педагогічної науки / Т. Ткач // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2008. – № 1. – С. 106-115. – Бібліогр.: 18 назв. – укр.

38. Ткачук А. А. Методические и технологические принципы проектирования целостного педагогического процесса в поликультурной школе / А.А. Ткачук // Наука і освіта. – 2007. – N 3. – С. 110-115. – рус.

39. Токаренко Н. М. Метод проектів у дошкільному закладі / Н. М. Токаренко // Постметодика. – 2009. – № 1. – С. 35-38. – Бібліогр.: 15 назв. – укр.

40. Федорова Т. Управління формуванням ключових компетентностей учнів на основі методу проектів / Т. Федорова // Дир. шк., ліцею, гімназії. – 2009. – N 6. – С. 128-132. – укр.

41. Цимбалару А. Семантика понятійного апарату проблеми педагогічного проектування / А. Цимбалару // Нова пед. думка. – 2009. – N 3. – С. 30-35. – Бібліогр.: 17 назв. – укр.

42. Цимбалару А. Актуалізація проблеми моделювання в освіті / А. Цимбалару // Неперервна проф. освіта: теорія і практика. – 2007. – N 1-2. – С. 39-46. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

43. Чепурна Н. Нові підходи до підвищення кваліфікації педагогічних працівників засобами інформаційних технологій / Н. Чепурна // Післядипломна освіта в Україні. – 2006. – N 2. – С.52-53. – Бібліогр.: 14 назв. – укр.

44. Чернікова Л. Модернізація системи післядипломної педагогічної освіти на засадах компетентнісно-орієнтованого підходу / Л. Чернікова // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – N 6. – С. 68-72. – укр.

45. Швецова Г. А. Застосування Flash-технології при розробці колективних проектів навчання студентів педагогічних ВНЗ / Г. А. Швецова // Наука і освіта. – 2010. – N 4/5. – С. 132-135. – Бібліогр.: 4 назви. – укр.

46. Шиян Т. В. Підготовка майбутніх учителів іноземних мов до організації проектної діяльності учнів на факультативних заняттях / Т.В. Шиян // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2008. – N 39. – С. 157-161. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.

47. Якушно І. Проектування розвитку регіональної системи післядипломної педагогічної освіти / І. Якушно // Нова педагогічна думка. –2010. – N 1. –С. 9-11. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.